

Toelichting op de Beleidsregel Nadeelcompensatie kabels en leidingen Rheden

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Met enige regelmaat komt het voor dat de gemeente bij de uitvoering van haar taken ter behartiging van het algemeen belang besluiten neemt, dan wel werken uitvoert of doet uitvoeren, waardoor een of meer burgers of bedrijven onevenredig zwaar worden benadeeld. Deze besluiten of feitelijke handelingen zijn rechtmatig. Toch kan er onder omstandigheden een verplichting tot vergoeden van schade ontstaan. Deze verplichting is gebaseerd op het rechtsbeginsel van 'égalité devant les charges publiques' (gelijkheid van openbare lasten).

Burgemeester en wethouders zijn krachtens artikel 4:81 Awb bevoegd tot het vaststellen van nadere regels met betrekking tot een hen toekomende of onder hen verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hen gedelegeerde bevoegdheid. Met het vaststellen van deze beleidsregel nadeelcompensatie voor kabels en leidingen wordt beoogd een beleidsregel in het leven te roepen op grond waarvan benadeelden voldoende zekerheid wordt verschaft op welke wijze een aanvraag om nadeelcompensatie kan worden ingediend en volgens welke normen het eventuele nadeel dat niet ten laste van de benadeelde behoort te blijven, zal worden vergoed. Deze beleidsregel roept geen nieuwe aansprakelijkheden in het leven, die naar de huidige stand van het recht niet reeds bestaan.

De gemeente zal alle binnen haar grondgebied aanwezige netbeheerders in een zo vroeg mogelijk stadium informeren over haar plannen. Daartoe worden op reguliere basis coördinatie overleggen kabels en leidingen gehouden, waarvoor alle netbeheerders worden uitgenodigd. Doel van deze (niet vrijblijvende) bijeenkomsten is elkaar te informeren over de (wederzijdse) plannen ten aanzien van werkzaamheden en projecten in de infrastructuur. De netbeheerders hebben dus ook een inspanningsverplichting om de gemeente te informeren. De plannen die onder andere besproken worden zijn meerjarenplannen, jaarplannen en plannen die op korte termijn worden gerealiseerd.

Deze beleidsregel is gebaseerd op de binnen de gemeente te voorziene planningshorizon. De gemeente gaat ervan uit dat binnen vijf jaar na het verlenen van toestemming (de verleende vergunning, instemming of goedgekeurde melding) voor het leggen van een kabel of leiding in de openbare ruimte de gemeente geen werkzaamheden uitvoert die verlegging van de conform deze toestemming aangelegde kabel of leiding noodzakelijk maakt.

Na deze vijf jaar wordt een periode van zes t/m vijftien jaar gehanteerd, waarin het bedrag van nadeelcompensatie trapsgewijs afgebouwd wordt van 80% naar 0%. Voor meer informatie wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

Artikel 1

Aangezien deze beleidsregel nadeelcompensatie is gebaseerd op de AVOI zijn de daar gedefinieerde begrippen ook hier van toepassing tenzij daar nadrukkelijk vanaf geweken wordt in dit artikel.

Het centrale begrip in de beleidsregel nadeelcompensatie is 'schadebedrag'. Het schadebedrag omvat uitsluitend de kosten die gemaakt moeten worden bij het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels of leidingen, waaronder het verplaatsen. Uitgangspunt bij de bepaling van het schadebedrag bij het nemen van maatregelen zijn de werkelijke kosten. De werkelijke kosten omvatten alle directe kosten die de belanghebbende moet maken. Vermogensschade en inkomensschade worden niet als uitgangspunt genomen. Van het schadebedrag wordt een bepaald percentage als nadeelcompensatie uitgekeerd. De nadeelcompensatie wordt bepaald aan de hand van het bepaalde in deze beleidsregel. Het begrip toestemming duidt erop dat de netbeheerder in het verleden met toestemming van de gemeente kabels of leidingen in de openbare gronden binnen de gemeente heeft mogen aanleggen. Deze werkzaamheden kunnen destijds op basis van een instemmingsbesluit, een vergunning of een melding toegestaan zijn.

Artikel 2

Telecommunicatiekabels zijn uitdrukkelijk uitgezonderd van deze beleidsregel. Deze kabels vallen onder de Telecommunicatiewet die voor het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels en de kosten daarvan een geheel eigen regeling kent.

Daarnaast is deze beleidsregel niet van toepassing op gemeentelijke netwerken, bijvoorbeeld de riolering of openbare verlichting.

Als belanghebbende (netbeheerder) een gedoogbeschikking ontvangen heeft op basis van de Belemmeringenwet Privaatrecht of haar opvolger is deze beleidsregel eveneens niet van toepassing.

Ook als gemeente en een belanghebbende (netbeheerder) in een privaatrechtelijke overeenkomst afspraken vastgelegd hebben hoe om te gaan met werkzaamheden en de vergoeding van deze kosten, gaat deze overeenkomst voor op de in deze beleidsregel vastgelegde bepalingen.

In het vijfde lid is bepaald dat deze beleidsregel niet van toepassing is bij het bouwrijp maken van grond ten behoeve van derden of activiteiten niet behorende tot de taak van de gemeente. Hiermee worden commerciële projecten bedoeld die de gemeente met een commerciële partij (bijvoorbeeld een projectontwikkelaar) overeenkomt. In die gevallen waar, voor het bouwrijp maken van gronden om die commerciële projecten te kunnen realiseren, kabels of leidingen verlegd moeten worden komen de kosten daarvan voor rekening van de gemeente. De gemeente kan de kosten een op een in rekening brengen bij de betreffende commerciële partij.

HOOFDSTUK 2 NADEELCOMPENSATIE

Algemeen

Artikel 3

Als burgemeester en wethouders het besluit nemen om een verzoek in te dienen tot het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels of leidingen – als gevolg van het voornemen tot uitvoering van een werk - en dit leidt voor een netbeheerder tot schade die redelijkerwijs niet of niet geheel tot het normale maatschappelijke risico mag worden gerekend, dan kan de netbeheerder nadeelcompensatie aanvragen. Op basis van deze beleidsregel wordt bepaald of nadeelcompensatie toegekend wordt en hoe hoog het bedrag is dat wordt uitgekeerd.

Artikel 4

Voor de hoogte van eventuele nadeelcompensatie zijn de artikelen in hoofdstuk 2 van de beleidsregel bepalend. De omvang van de nadeelcompensatie is afhankelijk van het schadebedrag. Het schadebedrag dient inzichtelijk te worden gemaakt aan de hand van de verschillende kostenposten.

Bepalingen voor vaststellen van nadeelcompensatie

Deze paragraaf bepaalt de hoogte van de nadeelcompensatie als de te verleggen, te verwijderen of aan te passen kabel of leiding van de netbeheerder ligt in de openbare ruimte.

Voor de vaststelling van de periode waarover nog nadeelcompensatie plaatsvindt is voor de overheid in beginsel de voorzienbaarheid het uitgangspunt. Welke periode kan worden overzien om te bepalen of toestemming voor de werkzaamheden wordt afgegeven?

In bijlage 2 is met een grafiek en een tabel de schaderegeling opgenomen voor kabels of leidingen die onder de werkingssfeer van artikel 5, artikel 6 en artikel 7 vallen.

Artikel 5 Nadeelcompensatie binnen vijf jaar na toestemming

De periode van vijf jaren is de periode waarin redelijkerwijs voor de gemeente voorzienbaar is dat werken in de openbare ruimte plaats zullen gaan vinden. De termijn begint vanaf het moment van inwerkingtreding van de toestemming, aangezien het moment van toestemmen vaststaat.

Artikel 6 Nadeelcompensatie na vijf jaar tot en met vijftien jaar na toestemming

De termijn vanaf het zesde tot en met het vijftiende jaar is de periode waarin de voorzienbaarheid steeds minder wordt.

Artikel 7 Geen nadeelcompensatie

Werkzaamheden binnen het openbare gebied van de gemeente zijn niet te voorzien op een termijn van vijftien jaren of langer. Als de toestemming vijftien jaar of langer geleden is afgegeven zal geen nadeelcompensatie worden uitgekeerd. De kosten voor het nemen van maatregelen worden na de genoemde termijnen volledig tot het maatschappelijke risico van de netbeheerder gerekend.

Kabels of leidingen die al verlaten waren voordat het verzoek tot het nemen van maatregelen door de gemeente is verstuurd moeten op kosten van de netbeheerder verwijderd worden, ongeacht de leeftijd van die kabel of leiding.

Als toestemming wordt of is verleend aan een netbeheerder voor het leggen van een kabel of leiding op een locatie waarvan de gemeente vermoedt dat de kabel of leiding binnen 5 jaren verlegd zal moeten worden als gevolg van de uitvoering van haar werken en in [het](#) instemmingsbesluit of de vergunning daartoe een bepaling is opgenomen, dan zal geen nadeelcompensatie plaats vinden.

Ook voor het rijzen (verticaal omhoog verplaatsen zonder onderbreking) van kabels of leidingen, al dan niet op verzoek van de gemeente, geldt dat er nooit nadeelcompensatie wordt uitgekeerd.

De aanvraag voor nadeelcompensatie mag nooit betrekking hebben op netverbetering of capaciteitsvergroting van de huidige kabel(s) of leiding(en).

Nadeelcompensatie in geval van een zakelijk recht

Artikel 8

Dit artikel handelt over de situatie dat een kabel of leiding in openbaar gebied wordt verplaatst die gedeeltelijk ook op eigen terrein van de netbeheerder ligt. Het is mogelijk dat door de verplaatsing van de openbare kabel of leiding de niet-openbare kabel of leiding ook verplaatst dient te worden om de aansluiting op de openbare kabel of leiding te behouden. Dan dient de verplaatsing van de kabel of leiding gesplitst te worden in een gedeelte in openbare grond en een gedeelte in niet-openbare grond.

Voor de bepaling van de hoogte van de nadeelcompensatie is in dit artikel aangesloten bij hetgeen bepaald is in de Ontheffingswet. Dit betekent dat 100% van het schadebedrag vergoed zal worden.

Wij onderscheiden de situaties dat sprake is van ligging van een kabel of leiding in grond die in eigendom is van netbeheerder zelf of de kabel of leiding met een zakelijk recht ligt. Het onderscheid wordt gemaakt in aansluiting op gelijke bepalingen in de Overeenkomst op rijksniveau (NKL '99). Ingevolge de regels van het ontheffingsrecht kan aanspraak worden gemaakt op volledige schadeloosstelling in geval een kabel of leiding ligt in grond die in eigendom is van de netbeheerder of in geval er een zakelijk recht rust op deze kabel of leiding.

Artikel 9

Als vanwege een gemeentelijk project sprake is van meerdere verleggingen van dezelfde kabel of leiding op dezelfde locatie, al dan niet tijdelijk van aard, is op de eerste verlegging artikel 5, 6 of 7 van toepassing. Als dezelfde kabel of leiding binnen vijf jaar na toestemming nog een keer verlegd moet worden, worden de kosten daarvan conform artikel 5 vergoed.

Als in samenhang met de uitvoering van het gemeentelijke project een kabel- of leidingvoorziening (bijvoorbeeld een noodnet, een bypass of een ondersteuningsconstructie) wordt aangebracht, die weer wordt opgeheven zodra de definitieve maatregel is gerealiseerd, dan wordt dat op zich niet gezien als een te nemen maatregel maar als een uitvoeringswijze van de te nemen eerste maatregel.

HOOFDSTUK 3 BEPALINGEN VAN PROCEDURELE AARD

Vooroverleg

Artikel 10

Burgemeester en wethouders voeren vooroverleg met de netbeheerder nadat de netbeheerder geïnformeerd is over de plannen en de consequenties voor betrokken kabels of leidingen.

Burgemeester en wethouders streven ernaar in het overleg tot overeenstemming te komen over de te nemen maatregelen ten aanzien van kabels of leidingen. Tijdens het vooroverleg worden onder andere aspecten met betrekking tot de technische oplossing en planning aan de orde gesteld.

Artikel 11

Het verzoek tot het nemen van maatregelen richt zich op de noodzaak en het tijdstip waarop dit gerealiseerd moet zijn. Het verzoek handelt uitdrukkelijk niet over ontstane schade en nadeelcompensatie. Die aspecten komen aan de orde in het besluit dat genoemd wordt in artikel 15 en dat genomen kan worden nadat een aanvraag om nadeelcompensatie is ingediend door de netbeheerder. Het verzoek is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waardoor er mogelijkheden zijn voor bezwaar en beroep.

Aanvraag om besluit nadeelcompensatie

Artikel 12

De netbeheerder zal zelf moeten aantonen of aannemelijk moeten maken op welk moment de betreffende kabel of leiding op die locatie is aangelegd. In beginsel zal dit plaatsvinden met een instemmingsbesluit, vergunning of goedgekeurde melding. Indien niet kan worden aangetoond of aannemelijk kan worden gemaakt op welke datum de toestemming is verleend c.q. op welke datum het liggen is aangevangen, wordt er van uit gegaan dat de betreffende kabel of leiding langer dan vijftien jaar aanwezig is. De netbeheerder kan de aanlegdatum aannemelijk maken door bijvoorbeeld lasschetsen of een revisietekening met datum te tonen.

Artikel 13

De datum waarop een belanghebbende een verzoek heeft gekregen tot het nemen van maatregelen ten aanzien van kabels of leidingen is bepalend voor het ingaan van de termijn waarbinnen belanghebbende een aanvraag om nadeelcompensatie kan indienen.

Artikel 14

Om tot een beslissing te kunnen komen op het verzoek van de belanghebbende, zijn meer gegevens noodzakelijk dan in artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht als minimum opgesomd is. De aanduiding van de aard en de omvang van de schade en de specificatie van het schadebedrag dienen daarom bepaald te worden op basis van te onderscheiden kostenposten gebruik makend van de bijlage 1.

In geval van bundeling van werkzaamheden van verschillende netbeheerders moeten de kosten worden verdeeld over de netbeheerders. De projectkosten worden verdeeld in direct aan de netbeheerders toe te delen kosten en gezamenlijke kosten. De direct toe te delen kosten zijn kosten van in- en uit bedrijfstelllen en materiaalkosten exclusief de extra materialen die nodig zijn voor de gezamenlijke werkzaamheden. De gezamenlijke kosten zijn de uitvoeringskosten, ontwerp en begeleiding en de extra materialen die nodig zijn voor gezamenlijke uitvoering. De verdeelsleutel voor de gezamenlijke kosten wordt bepaald op basis van de afzonderlijke fictieve kosten van uitvoering en ontwerp en begeleiding die zouden moeten worden gemaakt als elke netbeheerder haar werkzaamheden afzonderlijk zou uitvoeren.

Besluit nadeelcompensatie

Artikel 15

Burgemeester en wethouders nemen binnen acht weken na indiening van de aanvraag een besluit inhoudende een van de in dit artikel opgesomde mogelijkheden. De aanvraag om nadeelcompensatie wordt niet in behandeling genomen als deze meer dan vijf jaren nadat door burgemeester en wethouders een verzoek is ingediend aan de netbeheerder voor het nemen van maatregelen. De aanvraag kan ongegrond verklaard worden als de te nemen maatregelen aan de kabel of leiding van belanghebbende niet door de gemeente wordt veroorzaakt. De aanvraag kan ook geheel of gedeeltelijk toegekend worden of geheel afgewezen worden. Als de aanvraag onvoldoende gegevens bevat voor een beoordeling van de nadeelcompensatie of voor de vaststelling van het schadebedrag zal de belanghebbende vier weken de gelegenheid krijgen om aanvullende informatie te verstrekken. De termijn van acht weken na indiening van de aanvraag om nadeelcompensatie waarbinnen burgemeester en wethouders een besluit nemen wordt opgeschort met ingang van de dag waarop aanvullende informatie wordt gevraagd. Het besluit tot vaststelling van de nadeelcompensatie is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waarvoor mogelijkheden van bezwaar en beroep bestaan. Burgemeester en wethouders kunnen de termijn eenmalig met een redelijke termijn verlengen, met een maximum van acht weken. Dit zal schriftelijk aan de belanghebbende worden medegedeeld.

Betaling nadeelcompensatie

Artikel 16

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Kostentechnische bepalingen

Algemeen

Artikel 17

Bij de bepaling van de nadeelcompensatie is sprake van een berekening op basis van de werkelijke kosten. Dit zijn de kosten die direct toegerekend kunnen worden aan het nemen van de maatregelen. Hierbij is van belang dat de te nemen maatregelen gerealiseerd moeten worden op basis van een technisch adequaat alternatief tegen de maatschappelijk laagste kosten ten opzichte van de meest voor de hand liggende variant.

Kosten van ontwerp en begeleiding

Artikel 18

Behoeft geen nadere toelichting.

Kosten van uit- en in bedrijfstellen

Artikel 19

Tijdelijke voorzieningen van operationele aard zijn voorzieningen die benodigd zijn om de levering tijdens de uitvoering van een maatregel te waarborgen. Voorbeelden zijn extra kosten van personele aard ten behoeve van bedrijfsvoering en hulpmiddelen zoals watertanks, gasflessen en noodaggregaten.

Uitvoeringskosten

Artikel 20

Kosten van civieltechnische, bouwkundige en installatietechnische werkzaamheden zijn bijvoorbeeld werkputten en ondersteuning. Alle tijdelijke voorzieningen van fysieke aard die nodig zijn tijdens de bouw vallen onder de uitvoeringskosten. Onder tijdelijke voorzieningen van fysieke aard worden alle tijdelijke fysieke leidingverbindingen verstaan die de netbeheerder moet aanleggen en later buiten bedrijf moet stellen. Deze kosten houden nauw verband met de noodzakelijke continuïteit van het bedrijfsproces van de betrokken netbeheerder. Het betreffen voorzieningen die worden opgeheven zodra de definitieve maatregelen zijn gerealiseerd. De kosten die de aannemer moet maken om de leiding uit de grond te halen vallen onder uitvoeringskosten.

Ook het opslaan in hanteerbare stukken en het transport op de bouwlocatie zijn uitvoeringskosten. De kosten samenhangend met de uitvoering van het verwijderen van verlaten leidingen vallen eveneens onder uitvoeringskosten. De kosten voor de afvoer van vrijgekomen materialen naar een tijdelijk werkterrein behoren tot de uitvoeringskosten.

Materiaalkosten

Artikel 21

Onder materiaalkosten worden in elk geval verstaan kosten van leidingcomponenten, kosten van elektrotechnische, werktuigbouwkundige en civieltechnische materialen, alsmede kosten van bouwmaterialen, alsmede kosten van bouwmaterialen bestemd voor gebouwen waarin delen van leidingssystemen worden ondergebracht. Transportkosten en stortkosten van vrijgekomen leidingen vanaf de bouwlocatie naar de stort of verwerkingslocatie behoren tot de materiaalkosten (behalve de stortkosten ingeval de leiding asbesthoudende stoffen bevat. Hierbij is in aanmerking genomen dat deze kosten bij vervanging van de leiding op eigen initiatief ook ten laste komen van netbeheerder). De materiaalkosten van constructieve of bijzondere voorzieningen die worden veroorzaakt door eisen van derden (en niet door gemeente) vallen onder de materiaalkosten.

HOOFDSTUK 4 OVERIGE EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 22

Behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 23

Behoeft geen nadere toelichting.